

Grimstad Kommune
Att:
Postboks 123
4891 Grimstad

Fiskeridirektoratets uttalelse til varsel om oppstart og høring av planprogram for kommunedelplan naturmangfold - Grimstad kommune - Agder fylke

Vi ble oppmerksomme på denne høringen via kopi av innspill fra Statsforvalteren i Agder. Vi kan ikke se at vi har mottatt varsel om oppstart av planarbeidet fra Grimstad kommune. Vi har funnet sakspapirene på kommunens nettside, og har tatt utgangspunkt i planprogrammet som lå der.

Fiskeridirektoratets rolle i planarbeidet

Fiskeridirektoratet har som formål å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Samfunnsoppdraget overlapper i stor grad med FNs bærekraftsmål nummer 14 «Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling». Vi skal ivareta fiskeri- og havbruksnæringenes interesser i planarbeid.

Om planarbeidet og planprogrammet

Grimstad kommune ønsker å utvikle en egen kommunedelplan for naturmangfold, som blant annet skal følge opp flere føringer i kommuneplanens samfunnsdel, blant annet bedre samordning mellom miljøhensyn og andre samfunnsinteresser, og sikre at naturhensyn integreres tidlig i planprosesser.

Formålet med planarbeidet er å etablere et oppdatert kunnskapsgrunnlag som kan brukes i behandling av plan- og byggesaker og i politiske saker som kan påvirke naturmangfoldet. Planen skal beskrive strategier og tiltak for å ivareta naturmangfoldet.

Med bakgrunn i Fiskeridirektoratets ansvarsområde er det viktig at kommunale planer for naturmangfold også omfatter kommunenes sjøarealer. Marint naturmangfold som er viktig for sjømatnæringene bør få oppmerksomhet og bli synliggjort i planarbeidet. Vi merker oss at bærekraftsmål 14 – *Livet i havet* er trukket fram i planprogrammet, og at naturmangfold og arts mangfold i sjø er nevnt i temalisten. Vi legger derfor til grunn at sjøarealet er inkludert i planområdet, noe vi ser positivt på.

Temalisten i planprogrammet inneholder også punktet **kunnskapsgrunnlag**, hvor det i tillegg til å samle eksisterende kunnskap og gjennomføre ny naturtypekartlegging, også skal identifiseres trusler mot naturmangfold. Det er positivt at kommunen er oppmerksom på dette. Etter vår vurdering vil en identifisering av de lokale truslene mot naturmangfoldet, og rangering av disse, være en viktig forutsetning for å kunne lande og prioritere treffsikre tiltak og virkemidler i en handlings-/tiltaksplan og i arbeidet med å styrke og ta vare på naturmangfoldet i kommunens forvaltning og saksbehandling. Dette kan eksempelvis være utbyggingspress på land og i sjø, herunder oppsplitting av sammenhengende økologiske funksjonsområder, bit-for-bit nedbygging, spredning av fremmede arter, samt tiltak som dumping, utfylling og mudring i sjø. Med tanke på forurensing kan lokale trusler mot naturmangfoldet for eksempel være massehåndtering, avløpsanlegg og utslipp, marin forurensning og syredannende bergarter.

Når det gjelder trusler mot naturmangfold, vil vi også framheve **marin forurensning**. Som for all annen forurensing er det viktig å begrense ny tilførsel, spesielt i områder med sårbart og/eller viktig naturmangfold. Vi ser derfor positivt på at Grimstad kommune har inkludert marin forurensning blant underpunktene i tema **vannmiljø** i planprogrammet. Kunnskapsinnhenting om marin forurensning og omfanget av dette i kommunen, kan være et aktuelt utredningstema eller et tiltak i handlingsdelen. Hva med dykkerklubben, kartlegging o.l.

Vi oppfordrer til at fiskeriaktører inkluderes aktivt i arbeidet med planen. Lokale brukere av sjøarealet vil kunne bidra med nyttig og ikke nødvendigvis offentlig registrert kunnskap om forekomster av marint biologisk mangfold.

Naturmangfold som er viktig for sjømatnæringene

Marine naturtyper er ofte leveområder for høstbare marine arter. Marine naturtyper som er viktige for sjømatnæringene inkluderer blant annet **større tareskogforekomster**, **ålegressenger**, **korallforekomster**, **skjellsand** og **bløtbunnsområder** i strandsonen. Ressursområder er områder som er viktig for at ulike marine arter skal kunne formere seg, vokse opp og inngå i høstbare bestander. Dette kan være **gyteområder**, **oppvekst- og beiteområder**.

I Fiskeridirektoratets kartløsning **Yggdrasil** er det samlet informasjon om registreringer av denne typen områder. Ved å følge lenken nedenfor, kommer du til en versjon av Yggdrasil der kartlagene for registreringene omtalt ovenfor er aktivert: [Kart med marine naturtyper og ressursområder](#)

I Grimstad kommune vil vi særlig trekke fram:

Gytefelt

Havforskningsinstituttet (HI) har registrert fem gytefelt for torsk i kommunen, i tillegg til at gytefeltet kalt Havsteinen strekker seg over kommunegrensen fra Lillesand. I Grimstad kommune er gytefeltet **Vikkilen-Byfjorden** registrert som **regionalt viktig** med mye egg og noe tilbakeholdelse av egg (verdi 5 av 6), mens **Bufjorden** er registrert som **lokalt viktig gytefelt**. Her er eggmengden lavere, mens tilbakeholdelsen av egg er stor (samlet verdi 4 av 6). Begge disse gytefeltene er store i utstrekning, og de er verifisert flere ganger av Havforskningsinstituttet.

Sørvest i kommunen er det registrert tre mindre gytefelt, som alle er kategorisert som lokalt viktige. Gytefeltene **Skjolden-Haralden**, **Sundholmen-Homborsund** og **Homborøya N** er alle kategorisert som lokalt viktige med noe egg og lite tilbakeholdelse av egg. Alle tre har gytefeltverdi 2 av 6.

Marine naturtyper

Innenfor planens virkeområde er det flere områder som har registrerte forekomster av marine naturtyper som er viktige for sjømatnæringene.

I vårt kartverktøy Yggdrasil og i Miljødirektoratets Naturbase er det registrert flere større taeskogforekomster og skjellsandforekomster som er verdivurdert som svært viktige eller viktige. Særlig gjelder dette området innenfor Raet nasjonalpark, men også i den sørvestlige delen av kommunens sjøområde er det flere forekomster som er registrert som svært viktige. Det er også registrert mange forekomster av ålegrasssamfunn i kommunens sjøområde. De aller fleste er registrert som viktige, og ved Hesnessund og Sømskilen er det forekomster som er registrert som svært viktige.

Vi vil spesielt påpeke viktigheten av slike områder som ligger i og i nærheten av de omtalte gytefeltene for torsk, da de kan være oppvekst- og beiteområder.

Innspill til videre planarbeid

Et rent og rikt hav, som ikke er forurenset og som har et rikt naturmangfold, er en nødvendig forutsetning for sjømatnæringene. God planlegging er nødvendig for at menneskelig aktivitet i så liten grad som mulig skal påvirke kystsonen og livet i sjøen negativt.

Gyte-, oppvekst og beiteområder har behov for beskyttelse både mot arealbeslag og mot tiltak som har negative konsekvenser for naturforholdene i og ved områdene. Områdene bør synliggjøres i planen for naturmangfold. En god oversikt over viktig marint naturmangfold vil være grunnleggende for de vurderinger og avveininger som skal gjøres når ulike planer skal utarbeides eller revideres, samt når ulike tiltak omsøkes både på land, i sjøen og i strandsonen. Dersom kommunen i planarbeidet får kjennskap til marine ressursområder som ikke er registrert, ber vi om å bli informert.

Noen marine arter er særlig sårbare. Det gjelder blant annet kysttorsk, hummer, vanlig uer, blålange og pigghå. Fiskeridirektoratet mener det er særlig viktig at kunnskap om forekomster av rødlistede marine arter synliggjøres i planer for naturmangfold.

Vi er kjent med at Grimstad kommune ser på muligheten for å opprette hummerfredningsområde i kommunen. Vi anbefaler at hummer og andre sårbare arter får særlig oppmerksomhet i planen.

Fiskeridirektoratet mener at det er nødvendig å se bruk av land og sjø i sammenheng i kommuneplanarbeidet, slik at vi får best mulig forutsigbar utvikling og mulighet for å unngå arealkonflikter og negativ miljøpåvirkning. Dette er spesielt viktig ved blant annet planlegging av hytte- og boligtomter på land i tilknytning til sjø, småbåthavner, havneanlegg, industri- og næringsområder, landbasert akvakultur og vann- og avløpsnett. Likeså ved permanente og midlertidige tiltak i sjø som eksempelvis akvakultur, mineralutvinning, bølgekraftverk, vindkraft, uttak av skjellsand, opppankringsområder, sprenging, mudring, utfylling og dumpingsområder.

En kommunedelplan for naturmangfold vil kunne gi gode føringer for hvordan ivareta hensynet til viktige naturverdier, og være et godt utgangspunkt for innarbeidelse i kommuneplanens arealdel (i tillegg til samfunnsdelens mål og delmål). Ved å samle kunnskap om naturverdier av nasjonal, regional og lokal betydning gir det et viktig bidrag til grundig interesseavveining i etterfølgende arealplanprosesser.

På nettsiden [Arealplaner \(fiskeridir.no\)](https://fiskeridir.no) har vi samlet informasjon og planfaglige råd om blant annet marine naturtyper og ressursområder.

Videre planprosess

Vi anbefaler kommunen å bruke kunnskapen som vi har henvist til ovenfor som utgangspunkt for å inkludere sine sjøarealer i planen for naturmangfold.

Ved videre kontakt i saken, vær vennlig å vise til vårt saksnr. og benytte e-post-adressen postmottak@fiskeridir.no.

Vi ønsker Grimstad kommune lykke til i det videre planarbeidet.

Med hilsen

Tom Hansen
seksjonssjef

Ann-Magnhild Solås
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Grimstad Kommune

Postboks 123

4891

Grimstad

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder

Postboks 504

4804

Arendal

